

Bulletin Air War 1939-1945 Schrijfwijzer voorbeelden

versie 2025-01

De schrijfwijze van veel gebruikte termen in de militaire luchtvaart uit de Tweede Wereldoorlog.

- Rang en Brits, Duits en Amerikaans (Oberleutnant, Flying Officer, Second Lieutenant) **Recht en met hoofdletter**
- Vliegende eenheden (de Geschwaderstab van het Jagdgeschwader 54, de II./KG 2, het 235 Squadron, de 359th Fighter Group, de 4. Staffel, de II. Gruppe). Bij Duitse eenheden een spatie tussen afkorting en hun cijfer: JG 2, NJG 1. *Dus niet* JG2, NJG1. *Na Gruppe of Staffel een punt: 2./KG 4, III./KG 2 en niet* 2/KG 4 of III/KG 2. **Recht met een lidwoord ervoor**
- Functiebenaming (Gruppenkommandeur, Flight Commander, Staffelfkapitän) **Recht met hoofdletter**
- Termen (*Bauleitung, Abwurfmunition, Fliegerhorst, Intruder, Siedlung, Waldlager* etc.) **Cursief**
- Scheepsnamen (H.M.S. *Ark Royal*, Hr.Ms. *Sumatra*) **Cursief**
- Krijgsmachtonderdelen (Luftwaffe, USAAF, RAF, Wehrmacht, Kriegsmarine) (Second Tactical Air Force, 8th Army Air Force, Fighter Command, Coastal Command) **Recht**
- Vliegtuignamen Brits en Amerikaans (Blenheim, Spitfire, Lancaster, Halifax, Thunderbolt) met als uitvoering Mk XI (Brits). **Recht**
- Vliegtuignamen Duits Voorts bij Duitse vliegtuigtypen: eerste letter in kapitaal, tweede letter in onderkast (ongeacht of de fabriek uit twee vennoten bestond, zoals Focke-Achgelis, Blohm + Voss). Het wordt dan Fa, Bv, Fw, Bf etc. Na deze combinatie een spatie, gevolgd door het cijfer: bijv. Ju 88. Eventuele toevoegingen meteen erachter zonder spatie: Bf 110D, Ju 88G-6, of nog verder uitgewerkt Bf 109G-10/R2. Bij Messerschmitt de aanduiding Bf alleen gebruiken bij de Bf 109 en Bf 110, verder alle vliegtuigtypen met Me: dus Me 210, Me 410, Me 163. Indien nodig kan in de lopende tekst worden verhelderd wat de functie van de variant was; 'een Ju 88A bommenwerper', of 'een Ju 88C nachtjager', 'een Ju 88D verkenner', 'een Fw 190A jachtvliegtuig', of 'een Fw 190F jachtbommenwerper' (etc.). **Recht**
- Vliegtuignamen Nederlands (Fokker D-XXI, Koolhoven FK-51) **Recht**
- Citaten Nederlands **Recht tussen apostroffen**
- Citaten andere taal **Cursief tussen apostroffen**

- Operaties en luchtslagen **Cursief geschreven**
(*Blitz, Battle of Britain* (Slag om Engeland niet cursief) Operatie *Donnerkeil*, Operatie *Steinbock*).
- Serienummers Luftwaffe **Recht, afgekort en met punt en spatie zonder haakjes**
(Wnr. 3456)
[NB: dit is de voorkeurs schrijfwijze. In het Duits zijn daar zes mogelijkheden voor]
- Codeletters Luftwaffe **Recht, zonder hoofdletter en tussen apostroffen**
(met de romPCODE 'weisse 2', met de romPCODE 'schwarze 4', met de romPCODE '4H+FG')
- V-wapens **Recht met punt**
(V.1 en V.2)
- Serienummers RAF **Recht en aan elkaar**
(J8654, AD412)
- Codeletters RAF **Recht en tussen apostroffen**
(‘3W-Z’, ‘NJ-P’)
- Luftwaffe radarstellingen, operatiecentra etc. **Cursief zonder apostroffen**
(radarstelling *Hamster*, Operatiecentrum *Diogenes*)
- Luftwaffe Flak **Aanduiding in centimeters**
(8,8 centimeter, 3,7 centimeter, 2 centimeter)
- Vliegveldcommando's **Recht**
(Fliegerhorstkommando XYZ Deelen)
- Functies van vliegtuigbemanningen **Recht, originele benaming**

Royal Air Force	Luftwaffe	USAAF
Pilot	Flugzeugführer	Captain
Navigator	Beobachter	Co-Pilot
Bomb Aimer	Beobachter	Navigator
Wireless Operator/Air Gunner	Bordfunker	Left Waist Gunner
Air Gunner	Bordschütze	Right Waist Gunner
Flight Engineer	Bordmechaniker	Tail Gunner

- **Rangen in de Armée de l’Air, Aéronavale, RAF, USAAF en Militaire Luchtvaart**

Opmerking: militaire rangen in de verschillende landen komen niet precies met elkaar overeen en zijn daarom moeilijk te vertalen. De naoorlogse rangen in de Koninklijke Luchtmacht van commodore en generaal bestonden niet in de Militaire Luchtvaart van 1940.

Armée de l’Air	Aéronavale	Royal Air Force	Militaire Luchtvaart
***	***	Marshal of the RAF	--
***	***	Air Chief Marshal	--
***	***	Air Marshal	Luitenant-Generaal
***	***	Air Vice Marshal	Generaal-Majoor
Général de brigade	Contre-amiral	Air Commodore	--
Colonel	Capitaine de Vaisseau	Group Captain	Kolonel
Lieutenant-colonel	Capitaine de Frégate	Wing Commander	Luitenant-Kolonel
Commandant	Capitaine de Corvette	Squadron Leader	Majoor
Capitaine	Lieutenant de Vaisseau	Flight Lieutenant	Kapitein
Lieutenant	Enseigne de Vaisseau de 1 ^{ere} Classe	Flying Officer	Eerste Luitenant
Sous-lieutenant	Enseigne de Vaisseau de 2 ^{eme} Classe	Pilot Officer	Tweede Luitenant
Adjudant-chef	Maître-principal	Warrant Officer	Vaandrig

Armée de l'Air	Aéronavale	Royal Air Force	Militaire Luchtvaart
Adjudant	Premier-maître	--	Adjudant
Sergent-chef	Maître	Flight Sergeant	Sergeant-Majoor
Sergent	Second-maître	Sergeant	Sergeant 1 ^e Klasse
		Corporal	Sergeant
Caporal	Quartier-maître	Senior Aircraftman	Korporaal 1 ^e klasse
		Leading Aircraftman	Korporaal
Soldat	Matelot	Aircraftman 1 st Class	Soldaat 1 ^e klasse
		Aircraftman 2 nd Class	Soldaat

- **Rangen in de Luftwaffe, RAF, USAAF en Militaire Luchtvaart**

Luftwaffe	Royal Air Force	USAAF	Nederland
Generalfeldmarschall	Marshal of the RAF	General (five star)	--
Generaloberst	Air Chief Marshal	General (four star)	(Generaal)
General der Flieger, Flakartillerie, Ln- Truppe, Fallschirmtruppe	Air Marshal	Lieutenant General	Luitenant-Generaal
Generalleutnant	Air Vice Marshal	Major General	Generaal-Majoor
Generalmajor	Air Commodore	Brigadier General	(Commodore)
Oberst	Group Captain	Colonel	Kolonel
Oberstleutnant	Wing Commander	Lieutenant Colonel	Luitenant-kolonel
Major	Squadron Leader	Major	Majoor
Hauptmann, Rittmeister	Flight Lieutenant	Captain	Kapitein
Oberleutnant	Flying Officer	First Lieutenant	Eerste Luitenant
Leutnant	Pilot Officer	Second Lieutenant	Tweede Luitenant
Oberfähnrich	-- (leading cadet)	-- (leading cadet)	--
Fähnrich	-- (cadet)	-- (cadet)	Vaandrig
Stabsfeldwebel	Warrant Officer	Flight Officer	Adjudant
Oberfeldwebel	Flight Sergeant	Master Sergeant	Sergeant-Majoor
Feldwebel, Wachtmeister	Sergeant	Technical Sergeant	Sergeant 1 ^e klasse
Unterfeldwebel	--	--	--
Unteroffizier	Corporal	Staff Sergeant	Sergeant
Hauptgefreiter	Senior Aircraftman	Sergeant	Korporaal 1 ^e klasse
Obergefreiter	Leading Aircraftman	Corporal	Korporaal
Gefreiter	Aircraftman 1 st Class	Private 1 st Class	Soldaat 1 ^e klasse
Flieger, Funker, Kanonnier, Pionier, Jäger, Reiter, Fusilier	Aircraftman 2 nd Class	Private 2 nd Class	Soldaat

NB

In de Luftwaffe bestond ook de term Hauptfeldwebel. Dit was geen rang, maar een functie, namelijk van degene die de administratie van zijn eenheid (Staffel of Batterie) leidde. Zijn rang liep uiteen van Unteroffizier tot een van de Feldwebel-rangen.